

Høringsuttalelse: NVEs vurdering av NorthConnect - Utenlandskabel mellom Norge og Skottland

Vi går inn i en tid med stadig økende nettkostnader for norske husholdningskunder grunnet vedlikeholdsetterslep og stort behov for forsterkninger i nettet. I tillegg er det stor usikkerhet rundt fremtidig utforming av nettleien og hvilke konsekvenser det får for forbrukernes strømgregning. Huseierne er derfor bekymret for det samlede trykket på husholdningene, og mener at vi bør høste erfaringer om hvordan de to andre kablene til Tyskland og England som er under bygging påvirker strømprisene før vi sier ja til NorthConnect. I tillegg er vi skeptisk til at det legges opp til en inntektsregulering hvor NorthConnect KS kan oppnå en realavkastning på 8 prosent i 25 år før en del av avkastningen må deles med Statnett.

Bakgrunn og politiske føringer

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har på oppdrag fra Olje- og energidepartementet (OED) vurdert hvilke virkninger NorthConnect, en konsesjonssøkt bygging av ny utenlandskabel mellom Norge og Storbritannia, kan ha for miljø, naturressurser, kraftsystem og -marked.

NorthConnect KS eies av Vattenfall AB, E-CO Energi AS, Agder Energi AS og Lyse Produksjon AS. NorthConnect er en 1400 MW likestrømkabel fra Sima i Eidfjord innerst i Hardangerfjorden frem til Peterhead i Skottland. Kabeltraseen er ca. 665 km lang, hvorav ca. 440 km er på norsk side.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har vurdert søknad om unntak fra krav i tredje energimarkedspakke. NVE har også foreslått en modell for regulering av inntektene på kabelen.

Forbrukerne må ta regningen

Estimert investeringskostnad på NorthConnect er 8,3 milliarder kroner på norsk side, og i NVEs analyse vil NorthConnect gi et samfunnsøkonomisk overskudd på rundt 8,5 milliarder kroner over levetiden på 40 år. Analysen er basert på NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse for 2019–2040.

Med andre ord så viser NVEs analyser at NorthConnect er et samfunnsøkonomisk lønnsomt prosjekt, men det betyr ikke at alle vil tjene på at kabelen bygges. Analysen viser at ny utenlandskabel til et land med høyere kraftpriser vil føre til økte kraftpriser i Norge, og det er beregnet at strømprisen i årsgjennomsnitt vil gå opp 1–3 øre per kWh i kabelens levetid. Prisøkningen er sterkest i perioder når kraftprisen allerede er lav, som om sommeren og i år med mye vannkraftproduksjon.

NorthConnect vil også medføre reduserte handelsinntekter på Statnetts utenlandskabler, og NVE anslår at dette kan gi en økning av nettleien for alle forbrukerne på rundt 0,4 øre per kWh.

Så prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt fordi gevinsten til de som tjener er høyere enn tapet til de som taper, altså tjener produsentene mer enn forbrukerne taper. En økning i kraftprisen øker verdien av norsk kraftproduksjon, men gir norske forbrukere økte kostnader. Inntektene vil derfor i sin helhet tilfalle norske kraftprodusenter.

Høyt trykk på husholdningene

Energikostnader utgjør allerede en betydelig del av totale bokostnader for norske boligeiere, og nettkostnaden kan utgjøre så mye som over halvparten av strømregningen. Norske husstander har nylig betalt for nye strømmålere, og i tillegg har NVE varslet at det kommer en økning i nettleien på rundt 30 prosent fordi nettselskapene skal forsterke nettet for 140 milliarder kroner frem mot 2025.

Parallelt bygges det andre utenlandskabler som utløser økte priser for forbrukerne. En omlegging av nettleien som innebærer effektprising kan også gjøre strømregningen dyrere for mange husholdninger.

Samfunnsøkonomisk Analyse har på oppdrag fra Huseierne utarbeidet Bokostnadsindeksen for norske husholdninger for perioden 2010-2018. Fra 2017 til 2018 økte de samlede bokostnadene med 6 prosent. Det siste året var det klart størst økning i energikostnadene, med en oppgang på 23 prosent. Huseierne mener det er viktig at vi fremover følger nøye med på energikostnadene, for å unngå for høyt trykk på husholdningene. Utviklingen i nettleie vil spille en betydelig rolle her.

Må høste erfaringer før vi bygger mer

Kraftnettet er et monopol som krever en forutsigbar regulering av inntekter og utgifter. NorthConnect skiller seg vesentlig fra innteksreguleringen Statnett vanligvis har på sine utenlandsforbindelser. Her får man mulighet til å beholde en større del av inntektene enn om Statnett hadde eid og driftet kablet.

I tillegg er det usikkerhet rundt hvilken energi- og klimapolitikk som vil bli ført i de europeiske landene på lang sikt, antall utenlandsforbindelser som vil bli bygget og ikke minst hvordan kraftmarkedene vil utvikle seg. Brexit øker usikkerheten i prosjektet ytterligere.

Investeringer i utenlandskabler er omfattende investeringer som vil kunne gi samfunnsøkonomiske ringvirkninger og vil påvirke det norske kraftmarkedet. Derfor bør vi ta oss tid til å høste erfaringer fra de to kablene som allerede er under bygging.

Når vi i tillegg vet at husholdningene går en usikker fremtid i møte med tanke på økende nettkostnader og omlegging av nettleien, er Huseiernes klare anbefaling at det ikke gis konsesjon nå til bygging av enda en strømkabel som gir ytterligere økninger i kraftpris og nettleie.

Oslo, 10. mars 2020

Linda Ørstavik Öberg
Energipolitisk rådgiver

Morten Andreas Meyer
Generalsekretær